

« آئین نامه کمیته علمی - فنی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان کرمان »

مقدمه

انجام برنامه های پژوهشی در قالب اجرای طرح ها و پروژه های تحقیقاتی کاربردی در بخش کشاورزی و سپس انتشار و انتقال نتایج آن ها به جامعه از مهم ترین وظایف پژوهشکده ها، مؤسسات و مراکز تحقیقاتی وابسته به سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی می باشد. مراکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان ها شامل بخش های تحقیقاتی اصلاح و تهیه بذر چغندر قند، اصلاح و تهیه نهال و بذر، اقتصادی، اجتماعی و ترویجی، ثبت و گواهی بذر و نهال، حفاظت خاک و آبخیزداری، خاک و آب، علوم دامی، فنی و مهندسی کشاورزی، گیاه پزشکی و منابع طبیعی می باشد. هر یک از بخش های تحقیقاتی در این مراکز از بدو شکل گیری در موضوع یا موضوعات خاصی تخصصی شده اند ولی با توجه به اهداف مشترکی که دارند، الزاماً دارای برخی ارتباطات علمی و فنی با یکدیگر می باشند. این همکاری، بیشتر در انجام طرح ها و پروژه های مشترک مشهود است. ایجاد فضای مناسب به منظور گسترش ارتباطات علمی و فنی در بین بخش های تحقیقاتی، ارتباط بخش های تحقیقاتی با دانشگاه ها و سایر مراکز پژوهشی و اجرایی در کشور و فراهم سازی امکان نظارت و ارزشیابی مؤثر بر فعالیت های تحقیقاتی و نتایج آن ها از طریق کمیته علمی-فنی از اهم وظایف معاونت پژوهشی در مراکز تحقیقاتی به شمار می آید. کمیته علمی-فنی بازوی پرتوان معاونت پژوهشی در ارتقاء کیفیت تحقیقات می باشد. کمیته علمی-فنی بالاترین مرجع علمی تصویب طرح ها و پروژه های تحقیقاتی بوده و دارای وظایف و اختیاراتی است که در این آئین نامه به شرح آن پرداخته شده است.

تعاریف

تحقیق: به مجموعه فعالیت ها و فرآیند نظام مند و خلاق تبدیل مجهول به معلوم که به منظور افزایش ذخیره دانش علمی و کاربرد عملی آن انجام می شود، اطلاق می گردد.

فرضیه: فرضیه حدسی آزمایشی در باره چیسستی پدیده‌ها، تغییر امور یا نحوه پیوند متقابل رویدادها است. فرضیه گمانی است که باید آزمون گردد و به‌طور منطقی با یک پرسش پژوهش یا یک تئوری مرتبط است. محقق قبل از اجرای تحقیق بر مبنای مطالعات اکتشافی به‌عمل‌آمده درباره موضوع تحقیق، فرضیه یا فرضیاتی را مطرح نموده، با تکیه بر آمار و اطلاعات جمع‌آوری شده در مرحله اجرای تحقیق، آن(ها) را آزمون و در مورد "رد" و یا "قبول" آن(ها) تصمیم‌گیری می‌نماید. در مواردی که دامنه شناخت محقق از موضوع، ارائه فرضیه یا فرضیاتی را در مورد پدیده‌ها و یا متغیرهای تحقیق با محدودیت روبه‌رو می‌سازد، فرضیه جای خود را به سؤال(های) تحقیق می‌دهد.

مسئله اساسی: مسئله اساسی پایه و اساس شکل‌گیری طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی را تشکیل می‌دهد و در فرآیند مسئله‌یابی و مطالعات اکتشافی مشخص می‌گردد. مسئله اساسی وضعیت یا عامل پیچیده‌ای است که وجود آن تحقق کامل پتانسیل تولید و یا دستیابی به اهداف مشخصی را غیرممکن ساخته و یا تحت تأثیر قرار داده‌است. تحقق اهداف تحقیق و به‌کارگیری یافته‌های تحقیق در راستای حل مسئله اساسی در عرصه تولید، موجب افزایش تولید، بهره‌وری عوامل تولید، بهینه‌سازی روش‌های موجود و تغییر نگرش به موضوع تحقیق می‌گردد.

برنامه تحقیقاتی: برنامه تحقیقاتی مجموعه‌ای منسجم از فعالیت‌هایی با اهداف مشخص است که به‌وسیله محققین اجرا می‌گردد. دستیابی به اهداف برنامه متضمن انجام تعدادی طرح، پروژه و یا فعالیت تحقیقاتی است که با یکدیگر ارتباط محتوایی و زنجیره‌ای دارند.

طرح کلان تحقیقاتی: طرح کلان ملی، طرح پژوهشی-کاربردی با ماهیت توسعه‌ای و مسئله محور و ترجیحاً محصول‌گرا و شامل حلقه‌های کلان به هم‌پیوسته از پژوهش، فن‌آوری و توانمندسازی مدیریت چند شاخه‌ای که دارای ویژگی‌های زیر می‌باشد:

۱- در راستای اهداف سند چشم‌انداز و اسناد بالادستی ملی باشد.

۲- نتایج حاصل از آن در مقیاس ملی و یا فرا ملی تأثیرگذار باشد.

۳- در راستای کاهش وابستگی باشد.

۴- حداقل منجر به حل یک معضل عمده کشور شود.

۵- در راستای تأمین امنیت غذایی و ارتقاء سلامت عمومی کشور باشد.

۶- منجر به حفظ، احیاء و توسعه پایدار منابع پایه شود.

۷- منجر به تولید ثروت ملی و یا توسعه صادرات در کشور شود.

پروژه تحقیقاتی فن‌آوری بنیان: پروژه‌ای است که با هدف دستیابی به فن‌آوری یا دانش فنی انجام می‌شود. مصادیق فن‌آوری و دانش فنی عبارتند از ارقام جدید گیاهی، اختراع، طرح صنعتی، نرم‌افزار و ... که قابلیت تجاری‌سازی داشته باشند. هر کدام از پروژه‌های تحقیقاتی مشترک، ملی، خاص یا مستقل می‌توانند فن‌آوری بنیان باشند. طرح‌های کلان نیز در صورتی که با هدف دستیابی به فن‌آوری یا دانش فنی انجام می‌شوند، فن‌آوری بنیان قلمداد می‌گردند.

طرح تحقیقاتی: طرح تحقیقاتی مجموعه‌ای است هماهنگ از فعالیت‌های علمی و فنی، با هدف مشخص تحقیق و توسعه که سرپرست علمی واحدی داشته و توسط جمعی از محققین از تخصص‌های مختلف تحقیقاتی اجراء می‌شود. دستیابی به هدف اصلی طرح منوط به انجام مجموعه‌ای از پروژه‌های تحقیقاتی (به نام پروژه‌های طرح) با اهداف و روش‌های تحقیق متفاوت است که نهایتاً منجر به حل یک مسئله اساسی گردیده و در افزایش بهره‌وری موضوع تحقیق و افزایش کمی و کیفی محصولی خاص نقش اصلی ایفاء می‌نماید. در هر طرح

تحقیقاتی ارتباط پروژه‌های طرح با هم، یک ارتباط محتوایی و ناگسستنی است. به منظور دستیابی به هدف اصلی طرح ضرورت دارد کلیه پروژه‌های طرح‌ها انجام شوند.

پروژه تحقیقاتی: پروژه تحقیقاتی مجموعه‌ای است منسجم از اقدامات خاص که طی آن با استفاده از روش علمی که کارایی آن‌ها قبلاً به اثبات رسیده یا کاربرد آن‌ها از نظر علمی توجیه‌پذیر باشد، فرضیه یا فرضیه‌های مورد نظر را آزمون می‌نماید و یا به سؤالات فراروی موضوع تحقیق پاسخ می‌دهد.

پروژه تحقیقاتی مشترک: پروژه تحقیقاتی مشترک پروژه‌ای است که دستیابی به هدف یا اهداف آن منوط به حضور محققینی از زمینه‌های تخصصی متفاوت از یک مؤسسه/ پژوهشکده/ مرکز تحقیقاتی ملی و یا بیش از یک مؤسسه/ پژوهشکده/ مرکز تحقیقاتی ملی/ مراکز آموزشی/ دانشگاهی/ مرکز بین‌المللی است که تماماً دارای نقش مؤثر و تعیین‌کننده در اجرای تحقیق هستند. پروژه مشترک در هر زمینه اصلی تحقیق دارای یک مجری می‌باشد. در بین مجریان یک نفر به عنوان مجری مسئول، پروژه را رهبری می‌نماید.

پروژه تحقیقاتی ملی: پروژه تحقیقاتی ملی پروژه‌ای است که در یک زمینه تحقیقاتی انجام می‌شود، یک روش تحقیق دارد، ولی حجم عملیات در تعامل با وسعت محل اجرای آن اقتضاء می‌کند که دارای بیش از یک مجری باشد. لذا، این نوع پروژه‌ها می‌توانند به ازای هر استان، شهرستان یا منطقه دارای یک مجری و تعدادی همکار باشند. در پروژه‌های ملی، یکی از مجریان می‌تواند به عنوان مجری مسئول، پروژه را رهبری نماید.

پروژه تحقیقاتی خاص: پروژه تحقیقاتی خاص (بیرونی) پروژه‌ای است منطبق با استراتژی‌ها، سیاست‌ها، برنامه‌های تحقیقاتی وزارت جهاد کشاورزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و مؤسسات/ پژوهشکده/ مراکز تحقیقاتی تابعه و وابسته که با اعتباراتی به جز اعتبارات تحقیقاتی سازمان و واحدهای تابعه آن انجام می‌شود. گرچه این قبیل پروژه‌ها به سفارش دستگاه‌های اجرایی یا بهره‌برداران دولتی یا

خصوصی انجام می‌شود، ولی صرف وجود متقاضی، موجب تلقی تحقیق به عنوان پروژه خاص نشده و انطباق آن با وظایف و اولویت‌های تحقیقاتی وزارت جهاد کشاورزی ضروری است.

پروژه تحقیقی - تطبیقی: پروژه تحقیقی - تطبیقی (on farm) پروژه‌ای مشترک است با خصوصیات یک پروژه تحقیقاتی ولی تمام یا بخشی از مراحل اجرای آن به‌جای ایستگاه تحقیقاتی، طی هماهنگی با بهره‌بردار، در مزرعه، باغ، دامداری و یا ... انجام می‌شود. نیمی از اعتبار مورد نیاز اجرای این پروژه‌ها به‌وسیله معاونت آموزش و ترویج سازمان و یا معاونت‌های اجرایی و یا سازمان‌های تابعه وزارت متبوع و نیم دیگر به‌وسیله مؤسسه یا مرکز ذی‌ربط تأمین می‌شود. کارشناسان ترویج، همکاری جدی و مؤثر در اجرای پروژه‌های تحقیقی - تطبیقی دارند.

پروژه تحقیقی - ترویجی: پروژه تحقیقی - ترویجی پروژه‌ای است که با هدف آزمون کارایی یافته تحقیق با هزینه معاونت آموزش و ترویج سازمان در عرصه و شرایط بهره‌بردار انجام می‌شود.

توضیح: پروژه‌هایی که تحت عنوان تحقیقی - اجرایی توسط کارشناسان سازمان حفظ نباتات و با اعتبارات آن سازمان در عرصه و شرایط بهره‌بردار اجراء می‌شود و در اجرای آن‌ها محققان مؤسسه گیاهپزشکی همکاری می‌نمایند و یا موارد مشابه در دیگر مؤسسات، مشمول بند تحقیقی - ترویجی می‌باشند.

پروژه تحقیقاتی مستقل: پروژه تحقیقاتی مستقل پروژه‌ای است که در یک زمینه تحقیقاتی، در یک استان، شهرستان یا منطقه (یک ایستگاه تحقیقاتی)، توسط محقق که مجری پروژه نامیده می‌شود، با هزینه سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی یا هر یک از مؤسسات/ مراکز/ پژوهشگاه انجام می‌شود.

توضیح: هر پروژه تحقیقاتی بر حسب ماهیت می‌تواند در یک یا چند گروه از انواع پروژه‌های تحقیقاتی قرار گیرد. به عنوان مثال پروژه تحقیقاتی می‌تواند مشترک ملی، ملی خاص یا... باشد.

دست آوردها

اختراع: به معنای فکر یک مخترع یا کشف یک پدیده است که در زمینه فن‌آوری، راه حل عملی برای یک مسئله ارائه می‌نماید. به تعبیر دیگر، اختراع عبارت از ابداع روش و یا ساخت مصنوعی است که قبلاً وجود نداشته و به ثبت نیز نرسیده است.

اکتشاف: کشف پدیده‌ای است که قبلاً وجود داشته ولی تا زمان ثبت، هیچ‌گاه دیده و یا درک نشده است.

نوآوری: عبارت از معرفی و کاربرد کالا، خدمات یا روش جدید بوده و کاربرد اختراع و روش‌های جدید در فعالیت‌های مربوط به تولید و معرفی محصولات جدید را نیز شامل می‌شود.

ابتکار: عبارت است از اعمال تغییراتی در زمینه روش ساخت و یا بهبود مصنوع یا هرگونه تغییر جدید و ویژه در روش تحقیق و پیدا کردن راه حل یک مسئله به نحوی که نتایج مطلوب در کمترین زمان ممکن حاصل شود.

خلاقیت: عبارت است از تولید ایده‌ها، رهیافت‌ها، مفاهیم اصلی، بدیع و جدید که از رفتاری انطباق‌پذیر برخوردار بوده و موجب تلفیق اندیشه‌ها و رهیافت‌های افراد یا گروه‌ها در یک روش جدید می‌شود.

ترکیب چندین یافته تحقیقاتی: منتج از یک و یا چند طرح تحقیقاتی می‌باشد و در نهایت پاسخ‌دهنده یک سؤال اساسی کاربردی در بخش کشاورزی و منابع طبیعی می‌باشد.

اعضاء کمیته علمی - فنی

۱- معاون پژوهشی

۲- از هر بخش یک نفر عضو هیأت علمی با حداقل ۵ سال سابقه پژوهشی

۳- یک نفر آگاه و مسلط به طرح‌های آماری در کشاورزی ترجیحاً از اعضای هیأت علمی مرکز تحقیقات

تبصره یک: حداقل یک نفر از اعضاء ردیف دو حتی الامکان متخصص اقتصاد کشاورزی، اقتصاد و موضوعات علوم اجتماعی و ترویجی باشد.

تبصره دو: حسب مورد و با هدف تکمیلی تخصص‌های موجود در کمیته دعوت از صاحب‌نظران و خبرگان بخش‌های تحقیقی، اجراء، ترویج و دانشگاه به منظور شرکت در جلسات کمیته بدون حق رأی بلامانع است.

تبصره سه: رئیس کمیته علمی - فنی در اولین جلسه با رأی اکثریت اعضای کمیته انتخاب می‌شود.

تبصره چهار: دبیر کمیته به تشخیص رئیس کمیته از بین اعضاء یا خارج از کمیته انتخاب می‌شود. دبیر کمیته مسئول دبیرخانه‌ای است که زیر نظر رئیس کمیته در تنظیم صورت‌جلسات، مکاتبات و هماهنگی‌های مربوطه فعالیت می‌نماید.

تبصره پنج: حکم رئیس و اعضای کمیته علمی - فنی توسط رئیس مرکز تحقیقات صادر می‌شود. احکام دوساله بوده و در صورت لزوم تمدید می‌شود.

تبصره شش: دبیر کمیته علمی - فنی موظف است هر سه ماه یک‌بار گزارش کار کمیته و نیز لیست حضور و غیاب اعضاء را در اختیار رئیس مرکز قرار دهد. در صورت سه جلسه غیبت غیرموجه، رئیس کمیته می‌تواند پیشنهاد لغو حکم آن عضو را به رئیس مرکز بدهد.

وظایف کمیته علمی - فنی

۱- بررسی و تأیید طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی

۲- بررسی و تأیید گزارش نهایی طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی

۳- نظارت بر حسن انجام طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی و ارائه پیشنهادات لازم درخصوص حل مشکلات

تبصره- کلیه بخش‌های تحقیقاتی موظفاند جدول زمان‌بندی اجرای طرح را در اختیار کمیته علمی- فنی قرارداده تا کمیته با برنامه‌ریزی و بازدید از نحوه اجرای طرح تحقیقاتی، بر حسن اجرای طرح‌های تحقیقاتی نظارت کامل داشته باشد.

۴- برگزاری دوره‌های آموزشی درون سازمانی جهت ارتقاء کیفیت پژوهش

۵- ارائه پیشنهادات و راهکارهای لازم جهت حل مشکلات و پیشبرد امور بهتر مرکز که می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- تأسیس و حمایت از تعاونی و شرکت‌های دانش‌بنیان

- گرفتن اخذ مجوز جهت نشر آثار علمی (مجله علمی - پژوهشی، علمی - ترویجی، ISI ، تألیف و ترجمه کتاب) و همکاری با مجله علمی- پژوهشی مرکز

- فراهم‌سازی زمینه جهت برگزاری کارگاه‌های آموزشی در مرکز توسط محققین

- برگزاری سمینارها و نشست‌های علمی ماهیانه در مرکز

- نشست‌های داخلی اعضاء کمیته علمی - فنی با بخش‌های تحقیقاتی جهت بررسی مشکلات و ارائه راه‌حل‌های لازم

۶- فراهم‌سازی زمینه جهت ارتباط مرکز تحقیقات با سایر مراکز علمی و دانشگاهی داخل و خارج استان در خصوص همکاری‌های مشترک علمی و نیز تربیت دانشجویان و پایان‌نامه / رساله‌های دانشجویی

۷- اظهار نظر علمی و فنی در خصوص موضوعات تخصصی کشاورزی یا اختراعات که داخل یا خارج از مرکز جهت گرفتن تأییدیه به مرکز ارجاع داده می‌شود، بر عهده کمیته علمی- فنی مرکز می‌باشد.

تبصره: کمیته علمی- فنی مرکز برحسب مورد از صاحب نظران و متخصصین مراکز تحقیقاتی و پژوهشی و دانشگاه برای اظهار نظر علمی و فنی استفاده می نماید.

« دستورالعمل بررسی و تأیید طرح ها و پروژه های تحقیقاتی »

بررسی و تأیید کلیه طرح ها و پروژه های تحقیقاتی در کمیته علمی- فنی مرکز تحقیقات انجام می گیرد. تأیید طرح ها و پروژه های تحقیقاتی بر اساس دستورالعمل و فرم های تهیه شده توسط کمیته علمی- فنی مرکز که پیوست آئین نامه می باشد، صورت می پذیرد.

ماده یک: کلیه طرح ها و پروژه های تحقیقاتی باید در قالب یکی از دو نوع شناسنامه طرح یا پروژه تهیه و تدوین گردند. لازم است طرح ها و پروژه های تحقیقاتی پیشنهادی منطبق با سیاست ها، استراتژی ها، برنامه های راهبردی وزارت جهاد کشاورزی که به تأیید مراجع ذیصلاح رسیده است، باشد.

تبصره: در صورتی که پیشنهاددهنده یا تأمین کننده اعتبار (کارفرما) پروژه خاص، دارای فرم متفاوت با شناسنامه طرح یا پروژه تحقیقاتی سازمان باشد، قالب تدوین طرح یا پروژه، فرم یا شناسنامه کارفرما خواهد بود.

ماده دو: طرح ها و پروژه های تحقیقاتی تهیه شده توسط محققین مستقر در مرکز، پس از بررسی در بخش های تحقیقاتی مربوطه باید به تأیید و تصویب کمیته علمی- فنی مرکز رسیده و سپس برحسب زمینه تحقیق به مؤسسه / پژوهشکده ذیربط ارسال شود.

تبصره یک: طرح ها و پروژه های تحقیقاتی خاص تهیه شده توسط محققین مستقر در مرکز پس از بررسی در بخش ذیربط، به کمیته علمی- فنی مرکز به منظور طی مراحل بررسی و تصویب در مرکز تحویل می شوند.

تبصره دو: بررسی طرح ها و پروژه های تحقیقاتی خاص در کمیته علمی- فنی مرکز خارج از نوبت انجام می شود. تبصره سه: از محققینی که گزارش نهایی معوقه دارند، طرح و پروژه تحقیقاتی جدید پذیرفته نمی شود.

تبصره چهار: هر طرح حداقل با سه پروژه تعریف می‌شود. از آنجائی که ممکن است در مواردی نتایج به‌دست‌آمده از اجرای پروژه‌های تحقیقاتی ذیل یک طرح، تغییراتی را در نوع یا محتوی سایر پروژه‌های ذیل طرح ایجاب نماید، لذا در چنین مواردی با تأیید کلیه مراجع تصویب‌کننده طرح می‌توان پروژه‌هایی را از طرح کم یا به آن اضافه نمود. ممکن است پروژه‌ها قبلاً در قالب پروژه مستقل اجراء شده باشند.

ماده سه: حضور مجری طرح یا پروژه تحقیقاتی در کمیته علمی- فنی مرکز جهت ارائه و دفاع از پروپوزال الزامی است.

ماده چهار: متعاقب ابلاغ هر طرح یا پروژه تحقیقاتی برای اجراء، هرگونه تغییر باید از طریق واحد اجرای طرح یا پروژه پس از تأیید کمیته علمی- فنی مرکز به مؤسسه/ پژوهشکده ذی‌ربط ارسال گردد.

تبصره یک: هرگونه تغییر باید مستدل بوده و حداقل چهار ماه قبل از تاریخ خاتمه طرح یا پروژه تحقیقاتی در کمیته علمی- فنی مرکز مطرح و مورد بررسی و تأیید قرارگیرد.

تبصره دو: تمدید مدت طرح یا پروژه تحقیقاتی در هر حالت نباید منجر به افزایش مدت اجرای تحقیق به بیش از پنج سال شود. برای طرح‌ها/ پروژه‌هایی که مدت اجرای آن‌ها پنج سال باشد، در صورت رویدادهای غیرمترقبه، بر اساس شرایط با تأیید کمیته علمی- فنی مرکز به مؤسسه/ پژوهشکده ذی‌ربط ارسال می‌شود.

تبصره سه: تغییر مجریان مسئول یا مجریان طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی به محققینی که گزارش نهایی معوقه دارند، امکان‌پذیر نیست.

ماده پنج: نظارت بر حسن اجرای طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی توسط معاون پژوهشی و از طریق کمیته علمی- فنی صورت می‌گیرد.

« دستورالعمل تدوین و تأیید گزارش نهایی طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی »

دستورالعمل حاضر به منظور ایجاد هماهنگی لازم بین بخش‌های تحقیقاتی مرکز در زمینه تدوین و تأیید گزارش نهایی طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی، تنظیم شده است. گزارشات پژوهشی ادواری طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی، مشمول ضوابط مندرج در این دستورالعمل نبوده و تابع مقررات مؤسسات/ پژوهشکده‌ها/ مراکز ملی خواهند بود. تأیید گزارش نهایی طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی بر اساس دستورالعمل و فرم‌های تهیه‌شده توسط کمیته علمی- فنی مرکز که پیوست آئین‌نامه می‌باشد، صورت می‌پذیرد.

ماده یک: مجریان مسئول طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی مشترک و ملی و نیز مجریان سایر انواع پروژه‌های تحقیقاتی، موظفند در مهلت تعیین‌شده در شناسنامه طرح یا پروژه مصوب، نسبت به تدوین گزارش نهایی آن‌ها اقدام نمایند تا کمیته علمی- فنی پس از بررسی، آن را به مؤسسات/ پژوهشکده ارسال نماید.

تبصره یک: با توجه به این‌که مدت زمان لازم برای تدوین گزارش نهایی، به عنوان یکی از مراحل اجراء، در جدول زمان‌بندی در شناسنامه طرح یا پروژه، پیش‌بینی می‌شود، لذا پس از تاریخ خاتمه طرح یا پروژه، فرصت دیگری برای تدوین گزارش نهایی در نظر گرفته نمی‌شود.

تبصره دو: در صورتی که در محدوده زمانی مندرج در شناسنامه یا ابلاغیه طرح یا پروژه، مراحل اجراء به پایان نمی‌رسد، لازم است مجری مسئول یا مجری، حداقل چهارماه قبل از تاریخ خاتمه، تمدید مدت اجرای طرح یا پروژه را درخواست نماید.

تبصره سه: تبدیل نتایج حاصل از تحقیقات انجام‌شده به گزارش نهایی برعهده مجری و پیگیری بر عهده معاون پژوهشی و از طریق کمیته علمی- فنی است. برای این منظور چهار ماه قبل از اتمام زمان اجرای پروژه به مجری جهت تهیه گزارش نهایی ابلاغ می‌شود.

تبصره چهار: درمورد طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی مشترک یا ملی، پیگیری اخذ گزارشات نهایی از مجریان، جمع‌بندی و تدوین گزارش نهایی اصلی بر عهده مجریان مسئول آنها می‌باشد. در صورت سهل‌انگاری مجریان پروژه‌های طرح، مجریان موضوعی در پروژه‌های مشترک یا مجریان منطقه‌ای و استانی در پروژه‌های ملی، مجریان مسئول باید مراتب را به‌طور مکتوب به مؤسسه/ پژوهشکده/ مرکز ملی ذی‌ربط منعکس تا با همکاری دفتر بررسی و هماهنگی طرح‌های تحقیقاتی بررسی‌های لازم انجام و تصمیم مقتضی اتخاذ گردد. در صورتی که مجریان پروژه‌های طرح، مجریان موضوعی در پروژه‌های مشترک یا مجریان منطقه‌ای یا استانی در پروژه‌های ملی، گزارشات نهایی خود را به موقع ارائه دهند ولی سهل‌انگاری مجری مسئول، تدوین گزارش نهایی اصلی را به تأخیر اندازد، مجریان مذکور محق به طی مراحل تأیید گزارشات خود بر اساس ضوابط این دستورالعمل هستند. گزارشات موضوعی در پروژه‌های مشترک و نیز گزارشات منطقه‌ای یا استانی در پروژه‌های ملی، براساس دستورالعمل مشروح سرفصل‌های گزارش نهایی تدوین می‌گردند. علاوه بر گزارش نهایی، مجریان مزبور موظف به تحویل اطلاعات خام حاصل از اجرای پروژه به مجری مسئول طرح، پروژه مشترک یا پروژه ملی هستند.

تبصره پنج: در مورد برخی از پروژه‌های خاص که کارفرما تقاضای تدوین گزارش نهایی در قالب دیگری را دارد، مجری مسئول یا مجری موظف به تدوین گزارش در هر دو شکل ("قالب مورد درخواست کارفرما" و "مطابق با دستورالعمل مشروح سرفصل‌های گزارش نهایی") می‌باشد.

تبصره شش: در صورتی که بر اساس زمان‌بندی مندرج در شناسنامه طرح یا پروژه، تدوین گزارش نهایی با تأخیر مواجه شود و قرائن مؤید سهل‌انگاری مجری مسئول یا مجری باشند، واحد اجراء موظف به برخورد، براساس ضوابط وقت است. در این رابطه لیست عناوین گزارشات نهایی معوقه که هر سه ماه یک‌بار توسط دفتر بررسی و هماهنگی طرح‌های تحقیقاتی منتشر می‌شود، ملاک عمل بوده و دفتر مذکور نیز موظف به پاسخ‌گویی به استعلام‌های مربوطه است.

ماده دو: گزارش نهایی طرح یا پروژه تحقیقاتی، پس از تهیه و تدوین به وسیله مجری مسئول یا مجری و تأیید کمیته علمی- فنی مرکز به مؤسسه/ پژوهشکده ذی ربط ارسال می شود، تا پس از اعلام وصول مورد بررسی و تصویب قرار گیرد.

تبصره: بررسی و تأیید گزارش نهایی پروژه های تحقیقاتی مشترک با دانشگاه یا دو یا چند مؤسسه/ پژوهشکده/ مرکز ملی طرف اشتراک الزامی است. پیگیری موضوع بر عهده مؤسسه/ پژوهشکده/ مرکز ملی مرتبط با مجری مسئول پروژه است.

ماده سه: کمیته علمی- فنی مرکز مؤظف است تا گزارش نهایی طرح ها/ پروژه های تحقیقاتی را حداکثر ظرف مدت دو هفته بررسی و تأیید نماید. عواقب ناشی از عدم همکاری بر عهده مجری می باشد.

تبصره یک: مجری مؤظف است یک ماه قبل از پایان اجرای پروژه، گزارش نهایی را به کمیته علمی- فنی مرکز ارسال نماید.

تبصره دو: در مورد برخی از پروژه های خاص که کارفرما، ارسال پروژه و گزارش نهایی را به سازمان صلاح نمی داند، صرفاً ارسال صورت جلسه تأیید گزارش نهایی به واحدهای فوق الذکر کفایت می کند.

ماده چهار: با توجه به اهمیت و ضرورت انتشار نتایج حاصل از تحقیقات، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی لازم است تا تدابیر مناسب جهت تشویق محققان به نگارش مقالات علمی، دستورالعمل های اجرایی و ... را اتخاذ نماید.

تبصره یک- در خصوص پروژه های خاص که از سازمان تحقیقات شماره فروست دریافت نمی کنند، حق و حقوق مجری بایستی از طرف مرکز تأمین شود.

تبصره دو- کمیته علمی- فنی مرکز با نظارت معاون پژوهشی می‌تواند برحسب ضرورت و با توجه به ماهیت طرح یا پروژه تحقیقاتی و نیز اهمیت نتایج حاصل از اجرای آن، پس از تأیید گزارش نهایی، نوع فعالیت تکمیلی را در صورت جلسه‌ای مشخص و در خصوص نحوه انجام آن، پیشنهادات لازم را به واحد اجرای طرح یا پروژه ارائه نماید. واحد اجرای طرح/ پروژه موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه نتایج حاصل از تحقیقات را که به صورت مقالات علمی، دستورالعمل‌های اجرایی و ... درآمده به کمیته علمی- فنی مرکز ارائه دهد.

تبصره سه: مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی در حدود اختیارات قانونی موظف به تشویق محققانی است که نتایج حاصل از تحقیقات خود را به صورت مقالات علمی در مجله‌های علمی- پژوهشی داخلی، ISI و مقالات سمیناری خارج از کشور (ارائه شفاهی) ارائه کرده‌اند. مقالات سمیناری داخلی در صورت انتخاب شدن به صورت مقاله برتر در سمینار مربوطه، مشمول تشویق خواهند بود.

بند الف- در صورت وجود اعتبار، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی به ازای هر مقاله علمی- پژوهشی، ISI، مقاله برتر سمینارهای داخلی و شفاهی ارائه شده در خارج از کشور مبلغی را به محقق پرداخت می‌نماید.

بند ب- هر ساله لوح تقدیر به محققانی که بیشترین مقالات را در هر بخش داشته باشند اعطا می‌گردد.

بند ج- ریاست مرکز می‌تواند از سایر اهرم‌های تشویقی نظیر مرخصی تشویقی و غیره برای تشویق محققین استفاده کند.

تبصره چهار: در صورت وجود اعتبار، طبق آئین‌نامه سازمان تحقیقات، هزینه‌های شرکت در سمینارهای داخلی و بین المللی، دوره‌های بازآموزی، حق عضویت در انجمن‌ها، خرید کتب و نشریات و هزینه‌های فرصت‌های مطالعاتی به محققین پرداخت می‌گردد.

ماده پنج: به جهت ایجاد هماهنگی بین بخش‌های تحقیقاتی مرکز درخصوص گزارش‌های نهایی، رعایت ضوابط مربوطه الزامی است.